

Тамара Шеер

Вихідна ситуація 1914 року: досвід і очікування офіцерів цісарсько-королівської армії на сході Габсбурзької монархії

Після Австро-угорського компромісу 1867 р. цісарсько-королівська армія (спільна) залишалася єдиною інституцією, яка діяла на території всієї монархії. Після реформи збройних сил 1868 р. було введено загальну військову повинність, яка безпосередньо стосувалася великої частини чоловічого населення. Цю так звану «військову мову» офіцери повинні були опанувати упродовж 3-річного терміну. Щоб познайомити офіцерів з усіма регіонами монархії (також стратегічно) і запобігти формуванню в них занадто сильних регіональних чи національних симпатій, їх часто переводили з одного місця служби на інше. У своїх документальних свідченнях офіцери розмірковували про свій досвід (переважно порівнюючи враження) стосовно найрізноманітніших країв та етносів Габсбурзької монархії, їх відмінні та спільні риси, тертя, очікувані в майбутньому кризи та особливості. Майже кожен офіцер, вищий чином за капітана (гауптмана), мав нагоду познайомитися з Галичиною та/чи Буковиною на власному досвіді. Я хотіла б присвятити свою доповідь цим двом регіонам, оскільки багатонаціональна Галичина стала після початку війни осередком особливого насилля (що стосувалося зокрема поводження з українським населенням); Буковина також була мультиетнічним краєм, хоча склад його й різнився від галицького. Поводження офіцерів супроти мешканців цих земель під час війни було переважно наслідком попереднього досвіду, в тому числі й упереджень, отже, зумовлювалося позицією очікування. Неодноразово реакція на одну й ту ж поведінку певних етнічних груп була різною. Ця тема є складовою мого актуального науково-дослідного проекту на тему «Багатомовність у цісарсько-королівській армії, 1868-1914» (який виконується за сприяння Фонду з підтримки наукових досліджень).